

Årsrapport

for 2022

vedr. kontrol med vejning, klassificering og afregning af svin, kvæg og får

1.0 Organisering af kontrollen

Slagterier, der slagter mere end 500 svin/uge eller 150 stykker kvæg/uge, skal overholde reglerne fastsat i ”Bekendtgørelse om vejning, klassificering og indberetning af markedspriser for slagtekroppe af svin, kvæg og får” herunder de bagvedliggende EU-regler på området (BEK nr 1157 af 22/11/2019). Slagterier, der slagter mindre end 500 svin/uge, mellem 25 og 150 stykker kvæg/uge eller lam/får, kan ansøge om at være omfattet af bekendtgørelsen og dermed deltage i klassificeringsordningen.

Landbrugsstyrelsen har nedsat Klassificeringsudvalget for Svin, Kvæg og Får til at varetage det overordnede ansvar for kontrollen med overholdelse af de forskellige bestemmelser nævnt i bekendtgørelsen og EU-reglerne. Udvalget består af indtil 13 medlemmer, der fordeles på én formand, der udpeges af Landbrugsstyrelsen, op til seks medlemmer, der repræsenterer klassificering af kvæg og får og op til seks medlemmer, der repræsenterer klassificering af svin. Et medlem skal repræsentere Landbrug & Fødevarer, Svineproduktion og et medlem skal repræsentere Dansk Kvæg. Ind til fem medlemmer med relation til klassificering af kvæg/får og ind til fem medlemmer med relation til klassificering af svin indstilles af dels Landbrug & Fødevarer og Danske Slagtermestre efter en nærmere fastsat fordelingsnøgle mellem de to organisationer, der tager hensyn til dels, hvor mange slagterier, der er medlem af den enkelte organisation, og hvor mange kreaturer/svin de pågældende slagterier slagter.

Kontrollen på de slagtesteder, der er omfattet af bekendtgørelsen, udføres af personale ansat af Klassificeringsudvalget. Kontrolorganisationen betegnes Klassificeringskontrollen. Klassificeringskontrollens samlede personale i 2022 udgjorde 3,3 årsværk fordelt på 0,9 chefinspektør, 2 inspektører og 0,4 sekretær. Klassificeringskontrollen og den svenske klassificeringskontrol (under Jordbrugsverket) har en samarbejdsaftale, der bl.a. indebærer, at de to specialiserede kontrolenheder vil hjælpe hinanden i situationer, hvor den ene kontrolinstans midlertidigt skulle mangle ressourcer m.v.

I det følgende redegøres for resultatet af kontrollen i Danmark i 2022 inden for hver af de tre dyrearter.

2.0 Kontrollen med svin

Der er i 2022 løbende foretaget kontrol med vejning, klassificering og afregning af svin på 12 slagtesteder, hvoraf 4 slagtede i 2 skift i hele eller dele af året. De pågældende slagterier har slagtet og klassificeret i alt 16,9 mio. svin (overvægtige svin, søer, store orner og kasserede svin er ikke inkluderet i dette tal).

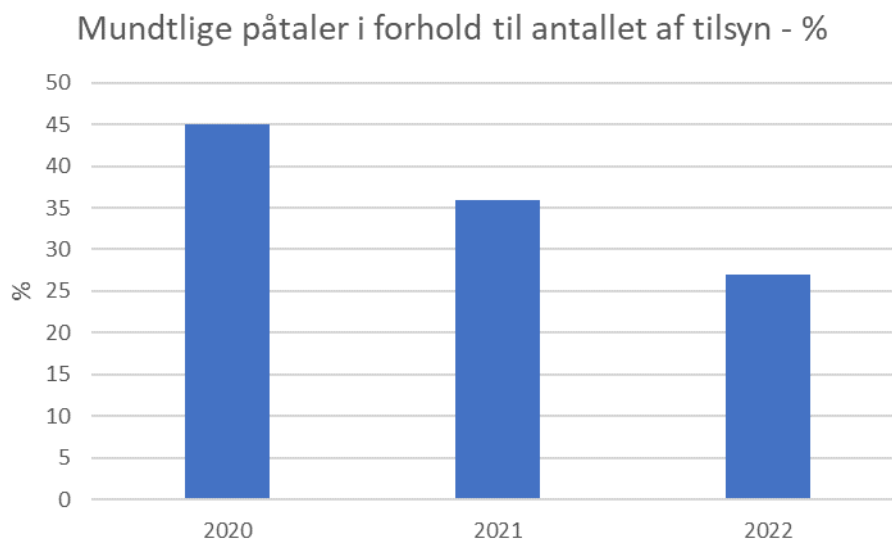
Der er i gennemsnit blevet gennemført 3,1 uanmeldte kontrolbesøg per svineslagteri (per skift) per kvartal (3,2 i 2021). I forbindelse med kontrolbesøgene er det tilstræbt, at tilsynet med ”Brancheordningen for kvalitetsegenskaber m.v. med relation til afregning af svin og søer” har kunnet gennemføres under samme besøg.

2.1 Præsentation af slagtekroppen ved vejning

Der var i 2022 i alt 223 tilsynsbesøg, hvor præsentationen blev kontrolleret ved inspektion af ca. 19.000 slagtekroppe fra svin. De 223 tilsynsbesøg gav anledning til 64 henstillinger/påbud. Heraf var 61 mundtlige på grund af mindre afvigelser. Ved en mindre afvigelse er kravene til præsentation ikke overholdt for 10-30 % af slagtekroppene. Nedenfor er de 61 mundtlige henstillinger/påbud opdelt på kategorier.

- 4 - Præsentation generelt; herunder sværbehandling (primært beskadigelser af sværen)
- 2 - Udskæring af tunger (primært at tunger udskæres for store)
- 11 - Halsrensning (primært efterladte kirtler mv)
- 7 - Udskæring af kønsorganer på handyr (primært, at kønsorganer udskæres for store)
- 0 - Udskæring af fedtende
- 25 - Udskæring af mellemgulv og udrensning af fedtrester (efterladte dele af mellemgulv og/eller fedtrester i slagtekroppen)
- 12 - Afskæring uden bemærknings kode / uden vægttillæg (manglende opvejning af dele, fjernet inden vægten, hvor leverandøren skal kompenseres)

Primo 2021 gennemførte Klassificeringsudvalget en række tiltag med henblik på at minimere forekomsten af mindre afvigelser. Det har medført et fald i hyppigheden af mindre overtrædelser. Udviklingen er vist grafisk nedenfor. På den baggrund har Klassificeringsudvalget besluttet, at der ikke for indværende er grund til at foretage yderligere, men at fokus skal opretholdes.

Der er givet 3 skriftlige påtaler/pålæg - 1 for gentagne overtrædelser af kravene til standardpræsentation, 1 for fejl i leverandørafregninger (se under pkt. 2.3) samt 1 for gentagne tilfælde af manglende væggtillæg i forbindelse med udrensninger/maskinbeskadigelser forvoldt af slagteriet.

2.2 Klassificering

Klassificering af svin er i 2022 foretaget automatisk på 9 slagtesteder ved hjælp af AutofomIII og 4 steder ved hjælp af manuel klassificering (MK eller Fom II). Manuel klassificering foretages af klassificeringsoperatører, der er godkendt af Klassificeringskontrollen.

Klassificeringen overvåges både ved kontrolbesøgene og vha. ugentlige beregninger på resultaterne fra klassificering af ca. 280.000 slagtekroppe. I 2022 blev der ikke konstateret forhold, der gav anledning til henstillinger/påbud eller skriftlige påtaler i relation til klassificering.

2.3 Afregning og prisrapportering

Som en del af tilsynet med indvejning og klassificering kontrollerer Klassificeringskontrollen stikprøvevis, om slagteriernes rådata for en dags slagtning stemmer overens med de data, der er anvendt til afregning. Det kontrolleres stikprøvevis, om data indgår korrekt på afregningssedler til svineproducenter. Og det kontrolleres stikprøvevis, om de data, der indberettes til Landbrug & Fødevarer, og som danner grundlag for Danmarks prisrapportering til EU på svineområdet, er i overensstemmelse med de priser, der anvendes i afregningen af den enkelte slagtekrop til producenterne. Der er ikke ved denne kontrol fundet fejl i indberetning af priser til Landbrug & Fødevarer. Der er fundet én fejl ved kontrollen med afregninger til producenterne. Årsagen til fejlen var en programmeringsfejl i det datasystem, der blev brugt ved afregningen. Fejlen er rettet, og de berørte producenter er fuldt kompenseret.

2.4 Klager fra leverandører

Klassificeringskontrollen har i 2022 været involveret i 3 sager, hvor leverandører har klaget i forbindelse med afregning af svin. I alle tilfælde er det slagteriet, der har inddraget Klassificeringskontrollen. Den ene sag vedrørte vægt tildelt administrativt på basis af historiske data i forbindelse med et systemnedbrud. Klassificeringskontrollen anbefalede at give leverandøren medhold. Den anden sag vedrørte kød% tildelt administrativt på basis af historiske data i forbindelse med et systemnedbrud. Klassificeringskontrollen anbefalede at give leverandøren medhold. Den sidste sag vedrørte antal leverede svin og kompensation for vægttab i forbindelse med overnatning hen over en weekend. Her anbefalede Klassificeringskontrollen, at leverandøren ikke fik medhold. Klassificeringskontrollen kunne ved gennemsyn af video fra aflæsning konstatere, at antal svin afregnet svarede til antal svin leveret. Hvad angår vægttabet blev leverandøren kompenseret efter slagteriets regler: 2,4 kg pr. krop (3x0,8 kg/døgn). 3 øvrige leverandører fik også slagtet svin på det pågældende slagteri hhv. fredag og mandag fra en leverance leveret fredag. I gennemsnit for alle 4 leverandører vejede kroppene 1,5 kg mindre ved slagtning mandag sammenlignet med slagtning fredag (fredag: n=363; mandag: n=404). I alle 3 sager er Klassificeringskontrollens anbefalinger fulgt.

2.5 Svin - nye ligninger til klassificeringsudstyr

I 2021 blev der gennemført et større praktisk og teoretisk arbejde for at udvikle nye ligninger til klassificeringsudstyr. De udstyr, der blev udviklet til, var AutoFom III, AutoFom IV, MK, FOM II og "Zweipunkt"-metoden. AutoFom-udstyrene er fuldautomatiske udstyr, mens MK og FOM II er håndholdte udstyr baseret på indstik af en optisk sonde. Den sidste metode er en simpel metode, hvor en spæk- og kødtykkelse måles med skydelære. Det gør det muligt for mindre slagterier at klassificere uden store investeringer i udstyr. Arbejdet er gennemført i samarbejde med DMRI. Ligningerne er godkendt i EU-kommissionen, medio 2022. Implementering af ligningerne afventer, at Landbrugsstyrelsen udarbejder en ny bekendtgørelse.

3.0 Kontrollen med kreaturer

Ved udgangen af 2022 blev der foretaget kontrol med vejning, klassificering og afregning af kvæg på 9 slagtesteder. De pågældende slagterier har i perioden slagtet ca. 424.000 stykker kreaturer. Et slagtested er lukket i løbet af året og et slagtested er kommet til. Det sidste er et slagtested, der slagter mindre end 150 stykker kvæg/uge, og som derfor har søgt om at deltage i klassificeringsordningen.

Der er i gennemsnit gennemført 4,4 uanmeldte kontrolbesøg per kreaturslagteri per kvartal i 2022 (3,8 i 2021).

3.1 Præsentation af slagtekroppen ved vejning

Baseret på ca. 6.295 kreaturer gav tilsynet i 2022 anledning til 6 henstillinger/påbud. Der er givet en skriftlig påtale, hvor reglerne vedrørende mærkning er indskærpet.

3.2 Klassificering

Ved udgangen af 2022 anvendte 3 slagtesteder automatisk klassificering med udstyrene Kreatur KlassificeringsCenter version 2.1 og BCC3^{TM}. Automatisk klassificering anvendes i alle tilfælde med manuel klassificering som nødprocedure. 6 slagtesteder anvendte ved udgangen af 2022 manuel klassificering. Manuel klassificering foretages af klassificører, der er godkendt af Klassificeringskontrollen. Klassificørerne og KKC-2.1/ BCC3^{TM} vurderer den enkelte slagtekrop mht. kropsform, fedme og farve. Formklassificeringen foretages efter en 15 trins skala, hvor hver af hovedklasserne E, U, R, O og P er opdelt i tre underklasser. Klassificeringen af dels fedme og dels farve sker efter en 5 skala (1-5) i hovedklasser.

Klassificeringskontrollen har løbende foretaget efterkontrol af klassificørernes og de automatiske udstyrs klassificering af form, fedme og farve på slagterierne. Kravet er, at slagteriets klassificering af form og fedme inden for et kvartal og opgjort på mindst 100 kroppe maksimalt må afvige for 20 % af de kontrollerede slagtekroppe, såvel på han- som hundyr. Endvidere må differencen mellem negative og positive afvigelser (balancen) ikke overstige 15 %. Endelig må antallet af afvigelser per formklasse per slagteri ikke overstige 35 %. Antallet af kontrollerede dyr samt fundne afvigelser på landsplan fremgår af de efterfølgende tabeller:

Antal kontrollerede dyr samt fundne afvigelser mht. kroppens form.

Antal kontrollerede dyr	1. kvartal 2022	2. kvartal 2022	3. kvartal 2022	4. kvartal 2022	Total
	1599	1651	1389	1656	6295
% uden afvigelser	93,2	93,5	94,0	93,1	93,4
% + afvigelser	3,6	3,2	2,6	3,7	3,3
% - afvigelser	3,3	3,3	3,5	3,2	3,3
Balance	0,3	-0,1	-0,9	0,5	0,0
% total afvigelser	6,8	6,5	6,1	6,9	6,6

Antal kontrollerede dyr samt fundne afvigelser mht. kroppens fedme.

Antal kontrollerede dyr	1. kvartal 2022	2. kvartal 2022	3. kvartal 2022	4. kvartal 2022	Total
	1599	1651	1389	1656	6295
% uden afvigelser	96,1	96,7	97,1	96,7	96,6
% + afvigelser	1,9	1,5	1,2	1,2	1,4
% - afvigelser	1,9	1,8	1,7	2,2	1,9
Balance	0,0	-0,4	-0,5	-1,0	-0,5
% total afvigelser	3,9	3,3	3,0	3,3	3,4

Antal kontrollerede dyr samt fundne afvigelser mht. kroppens farve.

Antal kontrollerede dyr	1. kvartal 2022	2. kvartal 2022	3. kvartal 2022	4. kvartal 2022	Total
	1599	1651	1389	1656	6295
% uden afvigelser	98,7	99,3	99,1	99,2	99,1
% + afvigelser	0,4	0,1	0,6	0,2	0,3
% - afvigelser	0,9	0,6	0,3	0,7	0,6
Balance	-0,6	-0,4	0,3	-0,5	-0,3
% total afvigelser	1,3	0,7	0,9	0,8	0,9

Frekvens af afvigelser per formklasse

Form	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
% uden afvigelse	97	97	95	93	91	93	91	91	91	92	95	94	100	100	100
% + afvigelser	3	3	3	2	4	3	5	5	5	3	3	5	0	0	0
% - Afvigelser	0	1	2	5	5	4	4	3	3	5	3	1	0	0	0
Balance	3	2	1	-2	-2	-1	1	2	2	-2	0	4	0	0	0
% total afvigelse	3	3	5	7	9	7	9	9	9	8	5	6	0	0	0

Med få undtagelser har alle afvigelser i forbindelse med kontrollen af form, fedme og farve været af størrelsesorden én klasse. Der har ikke været tilfælde, hvor slagterier indenfor et kvartal har overskredet 15/20 %-kravet for form og fedme eller kravet om max 35 % afvigelser per formklasse per slagteri.

3.3 Afregning

I forbindelse med tilsynet med indvejning og klassificering kontrollerer Klassificeringskontrollen stikprøvevis, om disse data indgår korrekt i afregningen til kvægproducenten. Endvidere kontrolleres stikprøvevis om de data og priser, der i 2022 blev indberettet til Kreaturslagtedatabasen, og som danner grundlag for Danmarks prisrapportering til EU på kvægområdet, er i overensstemmelse med de priser, der anvendes i afregningen af den enkelte slagtekrop til producenterne. Der er ikke ved denne kontrol fundet fejl i afregningerne til kvægproducenterne eller i indberetning af priser til Kreaturslagtedatabasen.

3.4 Klager fra leverandører

Der har ikke været klager i 2022.

4.0 Lam/får

I modsætning til svine- og kreaturslagterierne er det ikke et krav, at lamme- og fåreslagterier skal foretage vejning og klassificering efter fastsatte regler. Disse slagterier kan frivilligt vælge at følge fastsatte regler (og dermed også være underlagt tilsyn). Der er dog ikke i det forløbne år gennemført tilsyn på slagterier, der slagter lam og får, da ingen af denne type slagterier har været tilmeldt klassificeringsordningen.

Danmark har i 2019 fået tilladelse til at ophøre med at prisrapportere priser på lam pga. begrænset produktion. Der er derfor ikke foretaget tilsyn med prisrapportering.

5.0 Andre kontrolopgaver

Da Klassificeringskontrollen løbende besøger alle større svine- og kreaturslagterier i Danmark, har der fra myndigheder og erhverv været ønske om, at Klassificeringskontrollen gennemfører kontrolopgaver til gavn for myndigheder, svine- og kvægproducenter samt svine- og kreaturslagterier. I det følgende anføres kort hvilke opgaver, der er gennemført i 2022.

5.1 For svinebranchen

Klassificeringskontrollen har ført kontrol med, at indvejning, klassificering og afregning af søer/orner, slagtning af hangrise, små orner, halvørner, urørner og tvekønnet svin, registrering og afregning af svin med farvede hårsække, ulæselig leverandørmærkning, knoglemarvsbetændelse og registrering og afregning af svin fra slagtesvinebesætninger i Salmonella niveau 2 og 3 samt gennemførelsen af slagteprocesafhængige afregningskorrektioner for kødprocent og vægt foretages i henhold til regler fastsat i "Brancheordning for kvalitetsegenskaber m.v. med relation til afregning af svin og søer".

Brancheordningen henvender sig til alle svine- og so-slagterier i Danmark og administreres i det daglige af Klassificeringskontrollen, herunder via uanmeldt tilsyn på slagterierne. Øverste instans for Brancheordningen er Brancheudvalget for afregningsforhold for svin, der består af de medlemmer i Klassificeringsudvalget, der repræsenterer svineproducenter og svineslagterier. 11 svineslagterier

(der står for ca. 98 % af slagtingerne af svin i Danmark) og 3 so-slagterier er tilmeldt brancheordningen (samt 1 soslagteri, der lønslagter søer under branchereglerne). Samlet slagtes ca. 90 % af søer i Danmark under branchereglerne.

6.0 Særlige sager/opgaver i relation til Klassificeringsudvalget/Klassificeringskontrollen

6.1 Vedligeholdelse m.v. af Klassificeringskontrollen/Klassificeringsudvalgets hjemmeside

Klassificeringskontrollen har hjemmesiden www.klassificeringskontrollen.dk, der primært omhandler

- Hvordan kontrollen med vejning og klassificering af svin, kvæg og får er organiseret i Danmark.
- De vigtigste forhold, der indgår i vejning og klassificering af svin, kvæg og får (og som er underlagt Klassificeringskontrollens tilsyn).
- En beskrivelse af den lovgivning, der ligger til grund for vejning og klassificering, med links til Klassificeringsbekendtgørelsen og vigtigste EU-forordninger samt en fortegnelse over de slagterier, der er omfattet af lovgivningen.
- Statistiske klassificeringsdata om svin, kvæg og får.
- En beskrivelse af brancheordning for kvalitetsegenskaber m.v. med relation til afregning af svin og søer samt en fortegnelse over de slagterier, der er tilmeldt ordningen.

I 2022 er hjemmesiden opdateret i overensstemmelse med de ændringer, der er sket på området.

7.0 Konklusion

Klassificeringsudvalget for Svin, Kvæg og Får finder, at kontrollen med vejning, klassificering og afregning samt prisrapportering af svin, kvæg og får i 2022 har været gennemført tilfredsstillende.

Primo 2021 besluttede Klassificeringsudvalget en række tiltag med henblik på at minimere hyppigheden af mindre afvigelser ved slagting af svin, hvilket har medført et fald. På den baggrund har Klassificeringsudvalget besluttet, at der ikke for indeværende er grund til at foretage yderligere, men at fokus skal opretholdes.

Klassificering af svin har i 2022 forløbet uden bemærkninger.

I forbindelse med klassificering af svin er der i 2021 gennemført et større praktisk og teoretisk arbejde for at udvikle nye ligninger til klassificeringsudstyr. De nye ligninger er godkendt af EU-kommissionen medio 2022 og afventer Landbrugsstyrelsen mht. implementering i dansk lovgivning og dermed på slagterierne.

Hvad angår afregning er der fundet én fejl ved den løbende kontrol af fysiske afregninger. Årsagen til fejlen var en programmeringsfejl i det datasystem, der blev brugt ved afregningen. Fejlen er rettet, og de berørte producenter er fuldt kompenseret.

Med hensyn til kreaturer konstaterer Klassificeringsudvalget, at vejning, klassificering og afregning gennemføres tilfredsstillende på kreaturslagterierne. Der har i årets løb været meget få henstillinger/påbud. Der er ikke fundet fejl ved kontrol af afregning og prisrapportering, og afvigelser mht. klassificering holder sig med en meget stor margen indenfor de rammer, der er opstillet af EU.